

Aandachtsverdeling nader bekeken

Als leraar probeer je zo goed mogelijk in te spelen op verschillen. Je moet hierin echter altijd keuzes maken en je aandacht verdelen over leerlingen, of je nu een klassengesprek houdt, instructie geeft of als leerlingen zelf aan het werk zijn. Na de instructie zie je graag dat leerlingen daadwerkelijk zelfstandig aan de gang gaan, zodat je de kans krijgt om verder in te spelen op de verschillende behoeften van je leerlingen. Daarbij moet je in alle situaties de regie houden, wat vanzelfsprekend lijkt, maar niet altijd is. Teitler (2017) beschrijft in zijn boek *'Lessen in orde'* mooie metaforen voor de manier waarop je je aandacht verdeelt. Zo kan er sprake zijn van een *terras- of zelfbediening*. Bij het eerste loop je rond en ben je als leraar als het ware de gediensstige ober die beschikbaar is op afroep. In het tweede geval als leerlingen naar je toe komen voor hulp en ben je zagezegd de kassière waarbij leerlingen hun vraag kunnen neerleggen. Beide situaties hebben een nadeel voor de effectiviteit van de les en ook voor jouw aandachtsverdeling en werkbelasting, omdat je min of meer wordt geleefd.

Aan een goede aandachtsverdeling hangen **voorwaarden**: voorspelbaarheid, kunnen omgaan met (uitgestelde) aandacht en een systematische aandachtsverdeling (Teitler, 2017):

Voorspelbaarheid over de lengte van wachten voorkomt frustraties en creëert rust. Vaste rondes geven informatie over wachten. In het dagelijks leven zijn hiervoor talloze interventies bedacht.

Bordjes met de tijdsaanduiding bij wachtrijen in pretparken zorgen ervoor dat mensen ontspannen ogen in lange rijen.

Omgaan met uitgestelde aandacht.

Zelf iets oplossen of een alternatief kunnen inzetten totdat je als leraar beschikbaar bent, maakt een leerling zelfstandig, haalt de onzekerheid van beschikbaarheid weg en geeft de leraar regie over wanneer hij beschikbaar is.

Systematische aandachtsverdeling

Geregelde en voorspelbare aandacht door het organiseren van aandacht ondersteunt leerlingen en geeft je als leraar het gevoel dat iedereen aandacht krijgt. Zo zijn er *controlerondes* bij de start (zijn werkinstructies begrepen?), *instructie rondes* (is de inhoud begrepen?) en *evaluatierondes* (hoe is de taak gevallen, wat is morgen nodig?)

Een optimale aandachtsverdeling wordt bewerkstelligd op drie momenten (zie de tabel hieronder): het uit zich gedeeltelijk in de **voorbereiding** (1) , maar ook in je **reacties en bijstellingen** in de les (2) en bovendien in je **onbewust handelen** (3) in de klas.

Activiteit: Bespreek in drie- of viertallen hoe jullie de aandachtsverdeling organiseren (ca 20 minuten per deelnemer). Geeft jouw aanpak je een goed gevoel over je werkbelasting? Houd je zelf de regie over je inspanningen? Gebruik het schema om het gesprek te structureren en noteer hoe je de verdeling eventueel verder kunt optimaliseren voor de leerlingen en jouzelf.

Omgaan met diversiteit : een optimale aandachtsverdeling		
<p>(1) Differentiëren Wat doe je bewust in <i>proactief organiseren</i> als je afstemt op verschillen?</p>	<p>(2) Reageren en bijstellen Wat doe je bewust in <i>je reacties en aanpassingen</i> als je afstemt op verschillen?</p>	<p>(3) Onbewust handelen Wat merk je aan leerlingen als <i>je onbewust / impliciet</i> afstemt op verschillen?</p>
Hoe verdeel je de aandacht?		
<p>Wie krijgt aandacht Waarom? Waarom vind je dat belangrijk?</p>	<p>Wie krijgt aandacht? Waarom? Waarom vind je dit belangrijk?</p>	<p>Wie krijgt aandacht : Waarom? Waarom vind je dat belangrijk</p>
Moet het anders/beter?		
<p>Hoe wordt het beter Waarom</p>	<p>Hoe wordt het beter Waarom</p>	<p>Hoe wordt het beter Waarom</p>